

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Piątek dnia 31 Marca r. 1833 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg 21 marca.

Przez n a y w y ż s z e rozkazy dzienne: 15 marca, Dowódzca 1go Flotnego Ekwipażu, Kapitan 1szej rangi *Hawrin*, naznaczony Kapitanem nad portem Sweaborgskim, z liczeniem się we Flocie; wykreślony z listy rang, zmarły Dowódzca 28go Flotnego Ekwipażu i okrętu *Jan Złotousty*, Kapitan 1szej rangi *Mielnikow*. — D. 18 marca: Dowódzca Kijowskiego Inżynierskiego Okręgu, Jenerał-Major *Burmeister* 2gi, uwolniony ze służby z przyczyny choroby, z mundurem i pensją zupełnego wyznaczenia, podług ustawy 6go grudnia 1827 roku. (R.I.)

— Przez n a y w y ż s z e imienne ukazy do Kapituły Orderów, naytąskawiey mianowani Kawalerami orderu S. Stanisława 3go stopnia: znajdujący się przy Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI NASTĘPCY CESARZEWICZU i WIELKIM XIĘCIU ALEXANDRZE NIKOLAJEWICZU, Nauczyciele: Akademik *Trinius*, Radzca Stanu *Pletniew*, i Assesor Kollegialny *Reinholt*. (G.S.P.)

— CESARZ JEGOMOŚĆ RACZYŁ N A Y W Y Ż E Y utwierdzić Honorowymi Kuratorami Gimnazyów, wybranych przez Dworzan: Gubernii Jarosławskiej, Jenerała-Majora *Selifontowa*; Półtawskiej, Marszałka Gubernialnego, Assessora Kollegialnego *Kapnista*; Czernihowskiej, Prezydenta tameczney Izby Sądu Cywilney, Rzeczywistego Radcę Stanu *Mironadowicza*; i Orenburskiej, Porucznika *Palerykowa*. (G.S.)

— W 1szym Nrze Dziennika Ministerium Spraw Wewnętrznych umieszczona jest wiadomość o liczbie małżeństw rozwiedzionych w Państwie Rosyjskiem w 1831 roku, z której okazuje się, że liczba wszystkich rozwiedzionych małżeństw było 210; w tej liczbie, z przyczyny niezdolności 2, z przyczyny niewierności 6, z przyczyny ucieczki i niewiadomości o osobach 103, z przyczyny zesłania do Syberyi 69, z przyczyny wejścia w związek za życia pierwszych osób 25, dla pokrewieństwa i małoletności 4, z przyczyny pobłogosławienia ślubu przez rokoszniczych kapłanów 1. W tej wiadomości objęte są tylko rozwody Cerkwi Prawowierney. (P.P.)

— 23 lutego b. r. odbyło się u P. Sekretarza Stanu *Longinow*, posiedzenie komitetu, pierwszego w Rosyi Towarzystwa transportów z zabezpieczeniem. Czytano zdanie sprawy z roku 1832 i z dziesięciu lat ostatnich. Z niego daje się widzieć, że od roku 1823 po 1833 zakład ten przewiózł do rozmaitych miast 2,788,490 pudów różnych ciężarów, z których 19,870 pudów 35 funtów rzeczy skarbowych. Zabezpieczenia wyniosły, w ogóle 9,423,570 rubli; w tej liczbie, za skarbowe posyłki, 532,438 rubli; gotowych pieniędzy w obróbie było 4,402,204 rubli 21 $\frac{1}{2}$ kop.; wypłacono furmanom za przewóz 4,079,312 rub. 49 kop.; za szkody poczynione w drodze i utraczone rzeczy wypłacono 19,552 r. W ciągu 9ciu lat wydano członkom towarzystwa 60,000 rubli dywidendy; i, po odrzuceniu wszystkich wydatków, po dzień 1 stycznia 1833 pozostało w kasie 143,698 r. 34 kop., z których 98,844 r. 9 kop. umieszczone zostały w banku handlowym na procent.

Tak pomyślny stan interessów tego przedsięwzięcia, które naypierwsze urządziło i ułatwiło przewóz ciężarów wszelkiego rodzaju, świadczy o jego użyteczności powszechney i zaufaniu, jakim go publiczność zaszczyca.

Zakład ten trwać jeszcze będzie przez lat

dziesięć, na dotychczasowych zasadach. Za rok 1832 wydaje swoim akcyonistom po 25 procentow; ci, którzy zechcą odebrać swój kapitał, otrzymają go wraz z odniesionym zyskiem. Termin zgłaszania się o to jest do 1go czerwca bieżącego roku. (T.P.)

Związek Rosyi z Turcyą, i Flotta Rosyjska w Konstantynopolu, w 1798 roku. (Ciąg 3ci).

Dnia 26 wieczorem, Admirał widział się na brzegu, w domu Posła Rosyjskiego, z pierwszym Dragomanem Porty, Xięciem *Ipsylantym*, który wręczył mu, w imieniu Sultana, złotą, bogato brylantami sadzoną tabakierę, i oddał w tymże dniu ułożoną deklaracyą Porty. Na mocy jej, tak Rosyjska eskadra razem, jakoteż i inne Rosyjskie statki w szczególności, przez cały czas działań wojennych przeciw Francuzom używały wolney żeglugi z Czarnego na Śródziemne morze i wzajemnie; obie floty obowiązały się nawzajem wydawać zbiegów. Morskim i lądowym Zwierzchnościom Tureckim zalecono było, dopomagać we wszelkich środkach ostrożności, jakoby Rosyjski Admirał chciał przedsięwziąć przeciw dżumie, i innym panującym na Wschodzie zaraźliwym chorobom; naostatek Porta obowiązała się postać do wszystkich doniej należących przystani rozkazy, względem okazywania statkom Rosyjskim przyjacielskiego przyjęcia i wszelkiej, w możliwości będącej, pomocy. Na mocy takowej deklaracyi, Wice-Admirał *Uszakow* prosił o udzielenie flocie jego niektórych materyalnych pomocy, co było wykonane ze wszelką prędkością i akuratnością, dnia zaś 28 miał długą konferencyą z Ministrem *Tomarą*, z Tersana-Eminim czyli Jenerał-Intendentem, i wielą innymi wyższymi urzędnikami floty Tureckiej. Konferencya odbywała się niedaleko Bujukdere, w miasteczku Terapii, i przeszła m naradach o naykorzystniejszym sposobie działania przeciw nieprzyjacielowi, stojącemu już namocnoy stopie w Egipcie, podległym Turcyi, który przez to obraził to Mocarstwo. Powszechną opinią postanowiono: przytączyć do eskadry Rosyjskiej równą jej co do siły Turecką, i potem, rozdzieliwszy je na trzy części, jednej z nich udać się dla krążenia między wyspą Rodos a stałym lądem, dla zasłonięcia wyspy Kandyi i całego Archipelagu, pozostałym zaś dwóm pośpieszyć na morze Adryatyckie dla bronięcia należącego do Porty Albańskiego brzegu od wylądowań, jakoby mogli tu uczynić Francuzi z Ankonny, i razem zająć się oswobodzeniem byłych Weneckich czyli Jońskich wysp, gdzie, oprócz Korfu, nieprzyjaciel miał bardzo małe garnizony, i gdzie skutek zdawał się być tym pewniejszy, gdyż w liczbie znakomitszych mieszkańców, którzy mieli wpływ na umysły swych współobywateli, bardzo wielu służyło wprzód w Rosyjskiej Czarnomorskiej flocie. O wszystkich tych rozporządzeniach postanowiono było uwiadomić Dowodzącego eskadrą Angielską na morzu Śródziemnem, Lorda *Nelsona* i ofiarować mu pomoc połączoney Rosyjsko-Tureckiej floty, przeciw Francuskiej eskadrze, mającej wypłynąć z Brestu, dla ratowania korpusu Jenerała Bonapartego, który po rozbiciu floty, co go tam z korpusem przywiozła, w sławney Abukirskiej bitwie, pozostał bez sposobu powrócenia do Europy. Bitwa ta zaszła w miesiącu lipcu 1798 roku przy uściu Nilu, była, jak wiadomo, wygrana przez Lorda *Nelsona* i zadała śmiertelny cios wyprawie, przedsięwziętej przez Francuskiego Wodza. Zguba jego lub niewola zdawała się być nieuchron-

na, środki Francji oczywiście były tym wypadkiem osłabione, z tego powodu Pełnomocnicy trzech Mocarstw, Rosji, Turcji i Anglii, znajdujący się podówczas w Konstantynopolu, widząc przyjaźną porę do rozpoczęcia wojennych działań, chcieli przystąpić do nich w jak najszybszym czasie. Rozkaz Dworu Rosyjskiego, otrzymany przez Wice-Admirała *Uszakowa* dnia 29 sierpnia, na drugi dzień po tej naradzie, zupełnie nadawał mu władzę, działania wedle nakreślonego dnia przedtem planu.

Dnia 30, w Sułtańskim Pałacu Bebeku, odbyła się nowa konferencja, na której ze strony Rosyjskiej przytomni byli Radca Tajny *Tomara* i Wice-Admirał *Uszakow*; z Tureckiej Reis - Effendy (Minister Spraw Zagranicznych), Tersana-Emini i Liman-Reis, czyli Kapitan Konstantynopolańskiego Portu, z Angielskiej zaś, Pełnomocnik Rządu Wielkiej Brytanii *P. Smit*. Narady tej konferencji zgadzały się zupełnie z poprzedzającą, z tą tylko odmianą, że, zamiast trzeciej części połączonej floty, postanowiono było wyprawić do Rodos tylko po dwie fregaty z każdej eskadry, i dziesięć łodek kanonierskich. Te ostatnie sądzono być potrzebnymi dla wzmożenia eskadry Angielskiej, krążącej przy brzegach Egiptu, pod dowództwem sławnego Kapitana-Komandora, potem Admirała, Sir Sydneya *Smita*, który miał zamiar zabrać lub zniszczyć transporta, które po porażce pod Abukirem schroniły się do przystani Alexandryjskiej, lecz nie miał potrzebnych do tego małych statków. (P.P.)

Warszawa dnia 1 kwietnia.

J.W. Hrabina *Strogonow* wrócił z *Petersburga* do tutejszej stolicy.

J.P.P. Magistrowie Obcyga Prawa: *Ambroży Majewski*, *Józef Zagurowski*, *Rafał Mirowski*, po złożeniu egzaminu na dniu 14 stycznia 1833 roku, a zatwierdzeniu tegoż przez Komisyję Rządową Sprawiedliwości Królestwa Polskiego pod dniem 14 z. m., uznani zostali zdolnymi do sprawowania wszelkich urzędów w linii sądowej do klasy 2giej należących, z przyzwolonym dla kraju użytkiem.

— Dnia 4 —

Wyszło z druku opisanie życia s. p. J. C. Mości Wielkiego Xięcia KONSTANTEGO, z ryciną jego wizerunku. (G.W.)

TURCYA.

Konstantynopol dnia 2 marca

Z końcem zeszłego lata, ukończono tu wiele budowli rządowych; między innemi zbudowano nowe koszary dla gwardyi i kapłec, także wieżę Galata i Leandra.

Goniec, który na sardyńskim okęcie przewozowym wysłany był przez Seraskiea i Admirała francuzkiego Roussin do Vice-Króla Egiptu z depeşami, powrócił już z Alexandryi przed kilku dniami z odpowiedzią. Zdaje się, iż zamiary Mehmeda Alego są wiadome ministeryum francuzkiemu, ponieważ niezwłocznie wyłano korwetę *Diligente* z powyższą odpowiedzią przez Tulon do Paryża; o czém jednak najgłębsze zachowują milczenie.

Belgrad dnia 15 marca.

Doniesienie o powołaniu pospolitego ruszenia w całej Turcji, spowodowało Namiestnika Serwii, Xięcia Miłosza, do przedsięwzięcia tak licznych środków dla pomnożenia siły zbrojnej, że równocześnie na wezwanie Sułtana, może stać się znaczny kontyngens, i na wszelkie wypadki zabezpieczy wewnątrz i zewnątrz spokojność własnego kraju; dla tego rozkazał zwołać, nie tylko na urlopiach będących wojskowych do niezwłócznego stawienia się pod właściwe chorągwie, lecz nadto polecił właściwym kantonom skutecznieć wybór do wojska teraz przypadający. Co się ty-cze pospolitego ruszenia, do którego stawienia równocześnie z innymi Namiestnikami prowincyi Tureckich jest wezwany, postanowił, za porozumieniem swoich radców, zasięgnąć Rady Rządu

Rosyjskiego, pod którego opieką ten kraj dotąd zostaje. (G.C.)

AUSTRYA.

Wiedeń d. 16 marca.

Po nadeszłych tu doniesieniach o dalszych postępach Ibrahima Paszy, otrzymaliśmy także wiadomość, iż widoki Posłów w Konstantynopolu były podzielone; tak na przykład: posłowie Francuzki i Angielski byli tego zdania, aby sprawa Turecko-Egiptowska załatwioną została przez układy; a zaś Poseł Rosyjski żądał, aby Mehmed Ali, jawnym przeciwnik swemu prawemu Władcy, poddał się bezwarunkowo.

Nagle rozeszła się tu wiadomość, którą miały odebrać w tej chwili domy handlowe, że Mehmed zawarł z Mahmudem pokój; nie wyrażono jednak, ani dnia zawartego traktatu, ani jego warunków. Z nagłości, z jaką to dzieło przyszło do skutku, wnosić można, iż ten wypadek znaczne zdziałać może skutki. — Mocarstwa starały się w tej chwili szczególniej o to, aby Ibrahim pasza nie wstąpił nogą na ziemię Europy; wszystkie inne względy pominięto, i zostawiono dalszym roztrząsaniom. Zapewniają, że Mehmed Ali żądał godności Królestwa dla Egiptu, jaka istniała w Algierze, a dla siebie tytułu Króla. Jeżeli Syria i wyspa Kandya pozostaną podległymi Egiptowi, natenczas położenie Porty wcale nie lepiej zabezpieczone, jak niegdyś położenie rzeczypospolitej Kartagińskiej, po drugiej Punickiej wojnie. Mehmed Ali będzie mógł, za stoczeniem jednej tylko bitwy, krótki odbywszy pochod, założyć swą siedzibę w Europie.

— Dnia 25 —

Powszechnie tu utrzymują, iż półkownik Prokesch-de-Osten, wysłany teraz z poleceniami do Alexandryi, mianowany będzie Cesarzsko-Austryackim posłem przy Królu Grecyi. — Cesarzowa nasza ma być w tym roku koronowana, jako Królowa Czeska, w Pradze, stołecznem mieście tegoż Królestwa. — P. Ouchel, internuncjusz Austryacki, którego posadę miał zastępować tymczasowo Baron Stürmer, pozostanie w Konstantynopolu, aż do zupełnego załatwienia sprawy turecko-egipskiej.

Przez nadzwyczajną sposobność otrzymaliśmy do dnia 7 t. m. z Konstantynopola następujące wiadomości: „Sułtan mocno jest rozgniewany, z powodu czynionych przez Ibrahima paszę nowych postępów, które także w świecie dyplomatycznym nadzwyczajną sprawiły czynność. Odbywają się w Konstantynopolu narady: czyli flota Rosyjska w tych okolicznościach ma opuścić Bosfor, lub nie? — Porta, jak twierdzą, ma się z wielką zaciętością sprzeciwiać żądaniom niektórych posłów. Flota Rosyjska przy odejściu tych wiadomości zostawała w Bosforze.

Głoszą tu, że Ibrahim pasza przeniósł główną kwaterę swojego wojska do Brussy, gdzie się także sam osobiście znajduje. (G.C.)

Podług *Allgemeine Zeitung*, wszyscy dowodzący Jenerałowie w krajach Austryackich mają być zwołani, dla naradzenia się nad zmniejszeniem stanu armii, a raczej nad zaprowadzeniem w niej oszczędności.

Na wyspie Scio wylądowało 8,000 ludzi z armii Ibrahima Paszy.

Dnia 19 przybyły tu korpusy minerów, saperów i pionierów, z swoich pobliskich kwater. Wielka część udaje się do *Brixen*, dla pracowania przy tamiecznych fortyfikacjach. Reszta korpusu Inżynierów uda się do Wenezyi, dla uzupełnienia wzmocnień tak tamtejszych jak też Istrii i Dalmacyi brzegów, które już są w zupełnym stanie obronnym, i będą bezpiecznym schronieniem dla marynarki handlowej Austryackiej, przed napaścią nieprzyjaciela. Za główne punkta tego umocnienia, uważać można *Wenecyę*, wspierającą port *Polu* w Istrii, i *Porto Rę*, *Spalatro*, *Zara*, *Raguza* i *Cattaro* na brzegu Dalmacyi. Budują także ciągle wieże w *Lintz*; ten użyteczny wynalazek, Arcy-Xięcia *Maxymiliana I*, u-

zupelnia powoli linia obronną Anstryi, bez żadnego szmeru i nie zwracając niczyjej uwagi. Koszt potrzebne do takich przedsięwzięć, nie są zapakajane nowemi podatkami, lecz przez chwałębną oszczędność, którą Dwór zachowuje ciągle w swoich wydatkach i w oddziałach należących do wyższych urzędów Dworu, przez co lista cywilna codziennie znacznie się zmniejsza, i jest teraz daleko mniejsza, jak w wielu innych krajach.

(G.W.)

N I E M C Y.

Frankfort d. 22 marca.

Allgemeine Zeitung donosi z Szwaycaryi pod d. 11 b. m., że słyhać, iż obcy Posłowie nie udadzą się do Zurich przy otwarciu Seymu, jak zwykle dotąd bywało.

Uroczysty wjazd Saskiego Posła dla proszenia o rękę Xiężny, dla Xięcia Współ-Rejenta, ma nastąpić w Monachium dnia 26 marca. (G.W.)

Hamburg d. 28 marca.

W tej chwili giełda jest w nadzwyczajnym ruchu. Kilka domów handlowych otrzymały listy z Hiszpanii i Anglii: pierwsze donoszą o powrocie połączonych flott do Deal, i o układach za pośrednictwem nowego Posła Hollenderskiego, a drugie o zupełnym przekształceniu rządu w Madrycie. Królowa ma znowu rządzić, gdyż Król ma być niebezpiecznie chory. Admirał Sartorius oddalony został przez Don Pedra. Obligacje Korteżów nieustannie się podnoszą, w tej chwili stoją na 19¹/₂ i dódy zapewne do 20. Rothschild jest czynny i pożyczka Don Miguela, jak się zdaje, ma swych negocyantów. Słyhać, że przybył kurier z Madrytu, który donosi o niepewnym położeniu kraju, lubo żadne nie zagraża niebezpieczeństwo. Tutejsze renty, równie jak wczoraj, źle stoją. Przed Kolumnadą stoi przeszło 30 pojazdów tutejszych domów handlowych, których ajenci co chwila wysyłają rapporta. Papierami Belgijskimi i Neapolitańskimi odbywają także interessa. (G.W.)

P R U S S Y.

Berlin dnia 25 marca.

Dowiadujemy się z wiarogodnego źródła, że układy z Bawaryą, o przystąpienie tego Królestwa do naszego systemu celnego, idą pomyślnie, i że niedługo ostateczna ugoda zawartą zostanie. Słyhać, że niezwłocznie w tym samym przedmiocie nastąpi porozumienie się z Saxonią, względem czego znajduje się tu Minister skarbu P. Zechau, i należy mieć nadzieję, że w całych Niemczech wkrótce zaydą wielkie ulepszenia w handlu i cłach. (G.W.)

F R A N C Y A.

Paryż dnia 19 marca.

Dziennik *Constitutionnel* donosi znowu o napaściach przez Szuanów popełnionych w Wandei, wyraża obawę, iż z wiosną, jak tylko drzewa zazielenią, a zboże wyrastać zacznie, powróci znowu przeszłoroczny stan Wandei.

Izba Deputowanych. Posiedzenie z d. 19 marca. Pan Dupin dopiero o godzinie iszey zajął swoje miejsce. Początek rozpoczęły się rozprawy względem projektu do prawa o przywozie i wywozie cukru. Dwie damy, którym te rozprawy nudne się zdawały, wydobyły swoje roboty, i zaczęły haftować. Prezydent postąpił do nich woźnego z grzecznym oświadczeniem, że te roboty jakkolwiek użyteczne, mogłyby się lepiej w domu odbywać. Natychmiast robota znikła, a damy, zarumieniwszy się aż po uszy, udały się po małej chwili do domu.

— Dnia 20 —

Wszystkie dzienniki, wyjąwszy ministeryalne, są teraz zatrudnione składką dla P. Laffitte, wyjąwszy przesłane przez P. Aguado 100,000 fr., w pierwszych dwóch dniach nie wiele jeszcze zebrano; lecz pewna osoba, mająca wielki wpływ, podjęła się zebrać znaczną sumę. Mówiono wczoraj w wieczór, że Marszałek Soult ma zamiar wykupić posiadłość dawnego kolegi z własnych funduszów. To ostatnie kilku uważa za szyder-

stwo, pierwsze jednak przez to stanie się podobniejszym do prawdy, że Marszałek Gérard, ścisły przyjaciel Króla, odwiedził wczoraj P. Laffitte.

W tej chwili już zebrano pół miliona franków dla Pana Laffitte. Dzienniki Paryżkie w jednym dniu przyniosą więcej, niż 50,000 fran.; teatru, które same ofiarowały dać widowiska do tej składki, wnoszą przynajmniej 100,000 fr. w stolicy, a 200,000 na prowincjach. Dzienniki Ministeryalne względem tego zachowują zupełne milczenie. Należy się spodziewać, że w Izbie postarają się o rentę dla Pana Laffitte, jak to Amerykanie uczynili z Jenerałem Lafayette, który jak wiadomo, otrzymał dobra milion wartujące. Składka przy Dzienniku *Courrier Français* wynosi teraz do 106,401 fr., Pan Aguado podpisał 100,000 fr., *Journal du Commerce* zebrał w dwóch dniach 3,776 fr., a *National* tylko 1,600, do czego sam przyłożył się 500 fr. *Journal de Rouen* zebrał zaraz w pierwszym dniu 1,200 fr.; P. Dupin dał 3,000 fr.

Wykrywa się teraz coraz więcej szlache-tnych czynności Pana Laffitte. I tak Pułkownik Caron donosił, że w roku 1820 udał się do Pana Laffitte, prosząc go o wsparcie dla żyjących w Londynie Francuzów, przymuszonych do schronienia się tamże z powodów politycznych. Na co tenże odpowiedział: „Niezwłocznie 10,000 fran. rozkażę wypłacić w Londynie.“ To dobrodziejstwo było wtenczas nieocenionem dla potrzebujących. Wielu się między niemi znajduje, którzy z procentem odpłacić to mogą. P. Las Cases wniosł 200 fran.

Przy ulicy St. Honoré otworzony będzie d. 21 nowy kościół Francuzko-Katolickiej religii, a Opat Chatel będzie miał mowę przy poświęceniu: chce się w niej wyrazić względem reform w kościele. Będzie także wykonana muzyka instrumentalna i wokalna, składająca się więcej, jak ze 100 osób.

Symonisci bardzo źle byli przyjęci w Nimes i Montpellier, mianowicie w pierwszym z tych miast, gdzie pospólstwo kamieniami na nich rzuciło; udają się teraz do Certe i Marsylii, dla popłynienia ztamtąd na Wschód.

Słyhać, że P. Cousin otrzymał od Króla niektóre polecenia względem związków małżeńskich Xięcia Orleanu.

Hrabia Pozzo di Borgo miał konferencyą z Ministrem spraw wewnętrznych u Prezesa rady, miał być temuż udzielony projekt do prawa, względem wychodców politycznych.

Wielu wnioskuje, że w czasie rozpraw o budżecie, punkt o zmienieniu pałaszów piechoty, będzie przyczyną żywych rozpraw.

— Dnia 21 —

Właściciele Dziennika *Constitutionnel* otworzyli także składkę dla Pana Laffitte, i sami na-przód wnieśli 1,000 fr. *Journal de Rouen* zebrał 2,929 fr. Trzecia lista *Courrier Français* wynosi 2,032 fr., druga dziennika *National* 903, a trzecia *Journal du Commerce* 440 fr.

Podług sprawozdania Ministra marynarki, flotta Francuzka liczy podczas pokoju 100 okrętów z 1,692 działami. Okrętów parowych jest 17, podczas gdy flotta Angielska ma 20, stosunek przeto względem okrętów żaglowych przechyla się na stronę Francyi. Spodziewają się także przez nowy wynalazek Barona Séguier w otrzymaniu pary, zaprowadzić bardzo korzystne zmiany w żegludze parowej. Co do szkód dla ludzi okrętowych, znajduje się jedna w Brest na okręcie liniowym Orion. Maytkowie francuzkiej floty wojennej, dostają mniej więcej miesięcznej pensyi 27 fr., gdy tym czasem Amerykańscy mają 55, a Angielscy 37¹/₂ fr. Zresztą zostają maytkowie bardzo wspierani przez kasę inwalidów. Maytkowie na okrętach kupieckich pobierają miesięcznie pensyą 37¹/₂ fr.

Dziennik *Constitutionnel* pisze: „Wniosek względem nowego dodatku, uczyniony na wczorajszym posiedzeniu przez Ministra marynarki, i

wystawienie konieczności powiększenia naszych sił morskich na morzu Śródziemnym, wzbudziły wczoraj powszechną uwagę; sprawy wschodnie zdają się być jeszcze bardzo dalekie od ostatecznego ukończenia. Obawiają się, iż *Mehemed Ali* nie przyymie podanych mu warunków, lecz powtórnie wyda swojemu synowi rozkaz postąpienia na przód.

Dziennik *Messenger* donosi: „*Xiążę Rovigo* został odwołany i będzie przez *Jenerała Voirol* zastąpiony. Ostatni mało jest znany, a jednak z pewnością można się spodziewać, że ta zmiana jest wielkim tryumfem ludzkości.

Podczas gdy Minister *Argout* żądał od Izby pensyi dla powstańców *Bastylii* i gwardzystów, raniionych przy poskramianiu powstańców Czerwcowych, żądał zarazem znacznych sum dla powstańców Włoskich, Hiszpańskich i t. d. i dla wynagrodzenia gwardyi za przytłumienie powstania w *Andei*. Doktrynery dziwny mają widzenia i postępowania sposób. U nich złe, dobre, ciemność, światło, nie stanowi różnicy. Morderczym ogniem działowym rozlewając krew, i burząc mury, utrzymują, iż są w stanie pokoju, a jeńców wojennych nazywają branicami pokoju; przysposobienie broni nazywają rozbrojeniem, wszystko inaczej uważają i nazywają; dla tego też niewiadomy jest rzeczywisty stan stosunków, tak wewnętrznych, jak zewnętrznych Francyi, zaledwo przecież Izby rozpoznac zdołały nową nomenklaturę czynności doktrynerskich.

Minister spraw zagranicznych, miał wczoraj konferencyą z Hrabią *Appony*, względem spraw Lewantyskich, zdaje się, że te sprawy zwróciły na siebie całą uwagę *Xięcia Broglie*.

Xiążę Talleyrand jest tu oczekiwany w pierwszych dniach kwietnia; w jego hotelu czynią potrzebne przygotowania.

Coraz pewniey twierdzą, że Ministerium przełoży Izbie projekt do prawa, na rzecz Pana *Laffitte*. Summę, którą tenże od 15 lat wydał w dobroczynnych celach, oznaczają, lubo z przesadzeniem, na 19½ milionów fran.

Constitutionnel stara się dowieść, że rozwiązanie ministerium jest bliskie i niezawodne, gdyż okazały się już pewne tego symptoma, to jest: milczenie nayszapaleńszych jego obrońców.

Wczoraj w wieczór otrzymał Minister spraw zagranicznych depesze od P. *Rayneval* z *Madrytu*, które donoszą o częściowej zmianie Ministerium. Słychać, że Królowa podała kandydatów.

Podług niezawodnych wiadomości *Xiążę Talleyrand* ma zamiar, ulegając życzeniom *Xiężny Dino*, pozostać w Londynie. Przedsięwzemie tylko na krótki czas podróż do Francyi.

— Dnia 22 —

Jenerał *Guilleminot* wkrótce uda się do *Strażburga*. Celem tej podróży jest ukończenie prac, około oznaczenia granic na naszey wschodniej stronie, które się już rozpoczęły przed rewolucyą Lipcową, przez Kommissyą, której Prezesem jest Jenerał, lecz jeszcze nie była ukończoną. Zresztą podróż ta tylko kilka tygodni trwać będzie.

Minister wojny wydał rozka, aby roboty we wszystkich fabrykach broni, tymczasem po-przestano. Uważają to, jako ważny krok do oszczędzeń w jego budżecie, na które Izba nalega.

W wielkiej sprawie Szuanów, którą rozstrząsano w sądzie kryminalnym, a do której 59 osób należało, zapadł nakoniec wyrok: Szefowie Jenerał *Antichamp*, PP. *La Beraudier*, *Camille Lelen*, *de la Pomeraye*, *Cocqueray* i wielu innych, zostali zaocznie na śmierć skazani. Dwaj inni *Jacques Caillean* i *Rousseau*, zostali skazani na wygnanie, inni jakoto, bracia *Cathelineau*, młodzi PP. *Vibraye* i t. d. zostali na wolność wypuszczeni.

Przykład P. *Aguado* znajduje naśladow-

ców. Słychać, że kilka domów handlowych, składnia się do zrobienia znacznych darów dla Pana *Laffitte*.

Dziś akademia umiejętności politycznych i moralnych, obiera swego ciągłego sekretarza. *Ch. Dupin* stara się o to miejsce, które przynosi 6,000 stałych pensyi, prócz mieszkania i dochodów biurowych. Pan *Dupin* miałby wtedy z różnych swoich urzędów dochodu 36,000 fr.

Xiążę Brunświcki Karol odesłał właśnie Barona *Andlau* do Londynu. Słychać, że ma polecenie upraszania Króla Angielskiego, aby tenże użył swojego wpływu przy Niemieckim zgromadzeniu Związkowem, do którego *Xiążę* chce przesłać notę, której ułożeniem P. *Comte* jest właśnie zatrudniony, w celu odzyskania swych praw do posiadania swego majątku prywatnego. Podług tego, zdaje się, że *Xiążę* nie przedsięwzemie już żadnych kroków dla powrócenia do *Brunświku*.

Izba Parów zgromadza się tylko raz w tygodniu, i zatrudnia się jedynie prawie nie znaczącymi rozprawami, gdy tymczasem prawa ważne są przedmiotem roztrząsania bezskutecznego w jej kommissyach. Widoczną jest rzeczą, iż nieczynność, panująca w Izbie, jest skutkiem kombinacyi umówionych z Ministrami. Jeżeli z jednej strony Ministrowie zezwalają, aby projekt do prawa, względem oblężenia, nie był nanowo wnoszony, z drugiej strony Parowie nie będą temu przeciwni, że prawo Departamentowe w Kommissyi nie będzie ukończone.

Okręt *Superbe* rzeczywiście odpułnął dnia 13 z *Tulonu* z wojskiem, po części z legii cudzoziemców.

P. *St. Aulair* miał otrzymać rozkaz od *Xięcia Broglie* niezwłoczno udania się do *Wiednia*.

Słychać, że zgodzono się z Dworem Bawarskim, aby wojsko nasze zostało jeszcze przez dwa miesiące w Grecyi.

Słychać, że Hrabia *Sebastiani*, który teraz powrócił do zdrowia, ma znowu zamiar objęcia urzędu Ministra spraw zagranicznych, o czém jednak wątpić należy, gdyż *Xiążę Broglie* jest bardzo lubiony od Króla. Gdyby w Ministerium jaka zmiana zaszła miała, wtedy *Xiążę* zapewne otrzymałby godność Prezesa rady.

Rada jeneralna rękodzielnii, zatrudnia się planem zniesienia monopolium tabaki, chociaż to kończy się dopiero w roku 1836.

Namik *Pasza* przybył tu wczoraj z *Londynu*. Ma zabawić dwa tygodnie w *Parżu*, a potem chce odwiedzić północne Dwory.

Jeden z dzienników udzielił niedawno wiadomości, jakoby Rząd zamierzał wyprawę wojenną do *Konstantyny*, której dowództwo Marszałek *Clauzel* ma otrzymać. Nie wiemy, na jakiej zasadzie wieść ta jest opartą, tyle jednak jest pewną, że owe poruszenia garnizonów, w południowej Francyi, mają być związane do dalszych rozkazów, i że większa część znajdujących się tam parków artylleryi, zmienia swe stanowiska przy końcu kwietnia, lub w pierwszych dniach maja.

Żądanie kredytu dodatkowego 788,500 fran. dla Departamentu morskigo, w chwili gdy wszystkie gazety ministerjalne zawierają pomyślane wiadomości ze Wschodu, ścigało powszechną uwagę. Wczorayszego wieczora i dziś rano, biegały w tym względzie różne wieści.

— Dnia 23 —

Od czasu oświadczenia, wydanego z *Blaye*, uspokoili się Szuani. Liczą tylko jeszcze dwie bandy, które jednak rzadko się z sobą łączą. Jedną z nich jest dowodzoną przez pewnego *Brosset*, a druga niejakiego *Jean* ma za naczelnika. Pierwsza zostaje w obwodzie *Chatillon*, a ostatnia w *Bressuire*. (G.W.)

Reszta wiadomości zagranicznych w dodatku

	Czas Obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatr.	Stan powietrza.
Obserwacje meteorologiczne.	d. 29 o 2. wieczór.	27 cal. 7.9 lin.	+ 5½ stopni.	Póln.-zach.	Chmury.
	d. 30 o godz. 5 rano.	27 — 7.9 —	— 1 — —	Póln.-zach.	Pogoda.
	d. 31 — — —	27 — 5.9 —	+ 4½ — —	Polud.-Zach.	Deszcz.

DODATEK

DODATEK DRUGI DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 39.

Wilno dnia 31 Marca o. s. 1855 roku.

ANGLIA.

Londyn dnia 18 marca.

Otrzymało wiadomość, że Hollendrzy z wyspy *S. Eustazyusza* wysłali okręty korsarskie na chwytanie okrętów Francuzkich. Na *Martynice* sposobiono się do użycia prawa odwetu przeciw marynarce Hollenderskiej. Rozeszła się także wieść w *City*, iż Pan *Dedel* wybiera się z powrotem do *Hagi*.

Czytamy w *Courrier*: „Jest rzeczą pewną, jakieśmy o tém donieśli już wczoraj, że P. *Dedel* nie został opatrzony obszerniejszym pełnomocnictwem, jak P. *Zuylen*. Dziennik *Sun* potwierdza dzisiaj nasze wczorajsze twierdzenie, donosząc, iż P. *Dedel* ma sobie udzielone te same instrukcje, co jego poprzednik. Xiążę *Talleyrand* i Lord *Palmerston* mieli okazać Postowi Hollenderskiemu swoje zadziwienie, a nawet niechęć, dowiedziawszy się o tym stanie rzeczy; znikła też wszelka nadzieja załatwienia sporu i przez tego pełnomocnika, P. *Dedel* postanowił opuścić *Londyn*, czeka jeszcze tylko na kuryera, od czego zależeć będzie, czy przyjdzie do dalszych układów, lub do opuszczenia Anglii.“

Otrzymał wiadomość z *Tulonu*, że flota Francuzka otrzymała rozkaz udania się do *Bosforu*.

Słychać o zmianie naszego ministerium; utrzymują z pewnością, iż Lord *Palmerston* ma wystąpić.

— Dnia 19 —

Kancelarz skarbu, deputowanym stolicy, dopraszającym się o zniesienie podatku od domów i okien, oświadczył, że przed wniesieniem budżetu, nie o tém ostatecznego powiedzieć nie można.

— Dnia 22 —

Na posiedzeniu Izby Niższej d. 20 przyjęto punkta bilu o uśmierzeniu rozruchów Irlandyi od 11go do 23go bez głosowania: różne dodatki P. O'Connell przyjęto z zadowoleniem.

U Królowej był wczoraj drugi w tym roku wieczór, na którym między innemi wyższymi osobami, znajdowała się także Xiężna *Kent* i Xiężna *Gloucester*. Uważają, że damy przy tej okoliczności były ubrane tylko w materye fabryk Angielskich i Irlandzkich. Pan *Dedel* był także Królowej przedstawiony.

Cała zjednoczona flota powróciła znowu d. 19 do *Deal*, także fregata *Scout*, która odpłynęła w sobotę z depeşami od rządu do Admirała *Sartoriusa*. Chcą ztąd wnioskować, że układy z Panem *Dedel* wzięły pomyślniejszy obrót, jednak nie można jeszcze nic pewnego o tém powiedzieć. Fregata Francuzka *Syrena* odpłynęła do *Cherbourg* z wice-admirałem *Villeneuve*, dla naprawy. Pan *Pulteney Malcolm* opuścił za urlopem swój okręt *Donegal* na kilka dni, pod ten czas popłynął tenże do *Scheerness* dla naprawy. Okręt *Malabar* zgubił przy brzegu hollenderskim kotwicę i popłynął zapewne do *Portsmouth* dla odzyskania tej straty. Reszta okrętów stoi w *Deal* na kotwicy; przypłynął jeszcze do nich Francuzki bryg wojenny.

Statek pocztowy z *Lisbony*, przywiózł gazety i listy z dnia 2 marca, które zapewniają, że admirał *Sartorius* złoży naczelne dowództwo nad flotą.

Utrzymują, że odwiedziny w *Bruxelli* przez Królową Francuzką miały na celu nawrócenie religijne.

Wczoraj otrzymali PP. *Briscoe* i *Hawes* w Izbie Niższej pozwolenie, do wprowadzenia bilu, względem zaliczeń, na ukończenie Tunelu (drogi pod *Tamizą*). (G.W.)

— Dnia 23 —

Król udzielił wczoraj posłuchanie hrabiemu *Grey*, lordowi *Graham* i hrabiemu *Konnoul*.

P. *Dedel*, Poseł Hollenderski, miał dnia 19 t. m. długą naradę z Posłem Cesarzsko-Rossyjskim.

Donoszą z *Charlestonu*: „Z 42,000 zdolnych do głosowania mężów Południowej Karoliny, oświadczyło się za uniją 17,000, a przeciw uni 25,000. Pierwsi, stronnicy unii i istniejących praw, postanowili pozostać wiernymi zjednoczeniu, i polegają na wsparciu Zjednoczonych Stanów. Najsławniejsi mężowie tego stronnictwa, nie tylko się śpiesznie uzbrają, lecz nadto poczynili testamenta, i oczekują zaczepki strony przeciwny.“

(G.C.)

RZECZY NIDERLANDZKIE.

Bruxella d. 22 marca.

Onegdaj ukazał się P. *Thorn* po pierwszy raz w Senacie, gdzie z radością przyjęty został.

Poseł Francuzki P. *Latour-Maubourg* wyjechał ztąd dziś do *Paryża*.

— Dnia 23 —

Syn Margrabiego *Lansdowne*, Lord *Henry Fitz-Maurice*, przejeżdżał tedy w tych dniach z depeşami do *Berlina*.

— Dnia 26 —

Journal d'Anvers donosi: — „Stan rzeczy i umysłów w różnych częściach świata politycznego, każeby się spodziewać pokoju trwałego na przyszłość, gdyby nieszczęsna sprawa Hollendersko-Belgijska nie przymusiła nas powątpiewać o trwaniu tej powszechnej zgodności.“ (G.W.)

Haga d. 23 marca.

Dom handlowy w *Rotterdamie* otrzymał pismo ze *Smyrny* z dnia 20 lutego, według którego Egipcjanie dniem wprzód tam weszli i z radością przyjęci zostali; spokojność i porządek nie przestał się utrzymywać wszędzie.

(G.W.)

HISZPANIA.

Madryt dnia 12 marca.

Najstarszy syn Infanta *Don Carlos*, zdaje się być teraz przedmiotem wszelkich życzeń i nadziei dyplomatyki. Mówią o zamęzciu, które proponowano w Anglii, miano także wyrazić pewne życzenia z Północy. Zresztą Apostołscy zasadzą na tych Xiążętach wszelkie nadzieje.

W pierwszych dniach przyszłego miesiąca wyjedzie Dwór ze stolicy, dla przepędzenia pięknej pory roku w *Aranjuez*. Królowa rozkazała wystawić pyszny pałac w bliskości *Vista Alegre*. (G.W.)

Nadworna gazeta zawiera mnóstwo adressów dziękczynnych do Króla, za ogłoszenie rozpraw Korteżów w roku 1789; pomiędzy którymi znajdują się adressa Jeneralnego Kapitana Galicyi, Hrabiego *Carthagena* (*Morillo*), Arcy Biskupa *Walencyi*, Biskupów z *Kadyxu*, *Kordowy*, *Barcellony*, *Tarragony*, *Tortozy*, *Toledo*, *Burgos*, *Kartageny*, *Badajoz*, *Saragossy*, *Zamory*, i 29 różnych miast.

(G.C.)

GRECYA.

Zante dnia 4 lutego.

Biskup Rzymsko-Katolicki, który ztąd wyjechał do *Nauplii*, dla złożenia hołdu Królowi Greckiemu, jako Głowa Kościoła Katolickiego w *Morei*, ma sobie poruczone tajemne polecenia.

(G.W.)

O g ł o s z e n i a.

1 Od Kijowskiej Izby Powszechnej Opieki ogłasza się, iż w niej będzie się przedawał z publicznego targu drewniany dom na murowanym fundamencie w 1szej części miasta Kijowa położony, należący do Kijowskiej kupieckiej żony wdowy Matrony Iwańskiej, za niepłacenie przez nią długu tej Izbie 1,713 rubli 55 kopiejek assygnacyami; a zatem życzący kupić wyrażony dom, aby przybywali dla targów do tej Izby na terminy, jakie mają być przeznaczone we cztery miesiące.

Dożywotni Członek M. Malewski.

Deputat Szymanowski. (418)

1 Izba Skarbowa Gubernii Grodzieńskiej, podaje do wiadomości: że znajdujące się w Szczuczynskiej Aptece, w Powiecie Lidzkim położony medykament in crudo, jako też naczynia, sprzęty i wszelkie apparata, sprzedawać się będą przez publiczną licytację — Życzący zatem one nabydź, raczą przybydź do miasteczka Szczuczyna w dniu 5tym, a do niniejszej Izby w dniu 12tym junii roku bieżącego, jako w terminach do teyże licytacji przeznaczonych — Roku 1833 marca 28go dnia.

Jakób Baranowski Sowietnik.

W czynności Sekretarza W. Steckiewicz.

Michał Affanasowicz Pomocnik Sekretarza Wydziału Gospodarczego. (432)

1 Od Wołyńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż położony w Wołyńskiej Gubernii Krzemienieckim powiecie nieruchomy majątek pojezuicki, nazwany Surażski Klucz, zawierający w sobie 586 dusz włościan, oceniony 104,166 rubli 66½ kop. sr.; dla nieakuratności właścicieli w płaceniu od tey summy w rok po sześć procentów, tojest: 6,250 srebr., przeznaczony do oddania innym życzącym wziąć pomieniony majątek w dzierżawę, aby przybywali do Wołyńskiej Skarbowey Izby dla targów, na termin 5 dnia miesiąca Czerwca teraźniejszego 1833 roku.

Sowietnik Doroszenko.

Sekretarz Kiryzenko. (417)

1 Roku 1833 miesiąca marca 27go dnia, Sąd Powiatowy Exdywizorski Kowieński maszyn funduszu Chłopskich zawiadamia, iż w dniu czternastym następnego miesiąca kwietnia, ogłosi oczywisty w sprawie konkursowej Chłopskich wyrok — Podpisano Prezydujący Exdywizor Syrc — Xiądz Wincenty Dowtorrt Deputat duchowny — Rados Honorowy Sędzia Powiatowy Halewicz — Assesor Powiatowy Felix Kulesza.

O zgodności Świadcze: Regent Antoni Jacuński. (453)

1 Sąd Powiatowy Upitski, w skutek rozporządzenia Zwierzchności ogłasza, że na przedmiot uzyskania zaległości, liczący się po dekrete exdywizorskim majątku Jotayń zeszłego Ignacego Szukszty Marszałka — Kościołowi Szymberskiemu i za procenta successorom X. Biskupa Kossakowskiego należney, odbywać się będzie na dniu 24tym, 25tym i 26tym następującego miesiąca apryla teraźniejszego roku publiczna licytacja sched, na których takowa liczy się zaległość, jako to: dla WW. Nagurskiego, Lenkiewicza, nieletnich Konczow, Toczyłowskich, Tournowa, Bohusza, Toczyłowskiego, Turów, Leona Dombrowskiego, Pietkiewiczów, Jana Huby, Sopoćki, Pieślaków, Fronckiewiczów, Gulbińskich, Xiędza Walentynowicza za Samuelewicza, sukcesorów Brazdziunów — pomienionym dekretem wydzielonych w majątności Jotayniach i wsiach położenie mających — Życzący przeto za gotowe pieniądze nabydź dziedzictwo w ogóle lub po szczególnie tych wydziałów — zechcą na terminu wyrażone jawić się w Izbie Sądowej,

w Kancelaryi zaś tego Sądu potrzebne o lokacyach znajdą objaśnienie.

Zasiadający Wereszczyński.

Zasiadający Jasiński.

Zasiadający Baszkiewicz.

Za Sekretarza Leopold Jakubowski. (427)

1 Mińskiej Gubernii od Słuckiego Ziemskiego Sądu objawia się, iż w Słuckim Powiecie wzięty człowiek, bez okazania na piśmie świadectwa, *Marcin Jana syn Kulikow*, który się powiadał rodem Kamieniecko-Podolskiej gubernii Haysyńskiego powiatu wsi Słobody Xięcia Jana Czartoryskiego, wieku lat 20 i następujące przymioty: wzrostu 2 arszyny 6½ wierszków, nosa miernego, twarzy czystey, białey, okrągłej, oczu szarych, włosów na głowie ciemnorusych, brody nie goli, na lewey ręce przy małym palcu mała brodawka; jakowy człowiek utrzymuje się w Słuckiej mieyskiej turmie i postanowiono uczynić sprawkę stosownie do jego powiadania, o czém i pisano 13 i 31 dnia do Haysyńskiego Ziemskiego Sądu. Lutego 10 dnia 1833 r.

Assesor Szczepanowski.

Sekretarz Brodowski. (411)

1 Od Bessarabskiego Obwodowego Rządu niniejszém ogłasza się, iż w Bessarabskim Obwodzie wzięty 1833go roku, za nieokazanie na piśmie świadectwa człowiek *Trofim Zwierow*, mieysca urodzenia nie pamiętający, który przymiotów następujących: wzrostu 2 arszyny 5½ wierszkow, włosy na głowie i brwiach światło-ruse, oczy szare, broda i wasy przebijają się, twarzy czystey, nos i gęba mierne, wieku lat 23. — Marca 10go dnia 1833go roku.

Sowietnik Tarańczuk.

Sekretarz Dżumiński. (428)

Nowe Dzieła.

Z Drukarni Marcinowskiego wyszło nowe dzieło i można dostać w Kantorze Gazety Kuryera Litewskiego, pod tytułem:

RACHMISTRZ GOSPODARSKI,

czyli o Rejestraturze i Rachunkach Ekonomicznych, zastosowanych do większych i mniejszych majątności, ku potrzebie samych właścicieli lub ich officyalistów; jakoto: ekonomów; pisarzów: gorzelnianego, browarnego, propinacynnego, prowentowego, fabrycznego i włościańskiego; oraz nadleśnego; kassjera; rachmistrza i rządcy czyli kommissarza. Z dołączeniem potrzebnych wzorów na rejestraturę i rachunki Tablic XXIX. przez *Józefa Dyrmonta*.

Cena srebrem Rub. 1. Kop. 50.

z przesłaniem pocztą 1. — 80.

Prenumerata.

Od dnia 1go następującego miesiąca Kwietnia, zaczyna się drugi Kwartal roku bieżącego i odnowienie prenumeraty Kwartalowej na Gazetę Kuryera Litewskiego. Cena zwyczajna:

Z pocztą . . . . srebrem rubli 4.

Bez poczty . . . — — — 2. k. 25.

DODATEK TRZECI